

MUSEOVIRASTO
Rakennushistorian osasto**OLETETUT LAHO- JA HYÖNTEISVAURIOT PERNAJAN KIRKON
KATTORAKENTEISSA**

Kertomus matkasta 10.8.1994
Markus Hiekkänen

Hufvudstadsbladetissa oli 27.7.1994 uutinen, jonka mukaan Pernajan kirkon kattorakenteissa "riehuvat vahinkoeläimet" aiotaan kuluvan kesän aikana lopullisesti karkoittaa. Koska en ollut kuullut aikaisemmin tällaisesta ja keskusteltuani Maija Kairamon ja Pentti Pietarilan kanssa asiasta, jotka hekään eivät tienneet asiasta mitään, otin puhelimitse yhteyden seurakuntaan. Neuvoteltuani kappalainen Ralf Lindströmin ja talousjao-oston pj:n Göran Lindbladin kanssa sovimme, että tulen tarkastamaan kirkon vesikattorakenteet yhdessä seurakunnan edustajien kanssa.

Syynä yhteydenottooni oli huoli siitä, että harkitsemattomilla toimenpiteillä saatettaisiin vahingoittaa kattotuoleja, jotka tutkimusteni mukaan pääosin ovat kirkon rakennusajalta eli 1430-40-luvuilta.

Tein tarkastuksen 10.8.1994 yhdessä Göran Lindbladin ja seurakuntamestarin kanssa siten, että he osoittivat minulle käsityksensä mukaan pahimmin vaurioituneet kohdat. Nämä he olivat merkinneet sitomalla niihin sähköjohdonpätkän.

Aikaisemmilla käynneilläni kirkon ullakolla (24.4.1986, 24.1.1991, 15.1.1992) olen todennut sen kuivaksi ja hyvin tuuletetuksi. Vuotopaikkoja siellä ei ole ollut. En myöskään ole havainnut mitään aktiiviseen hyönteistuhoon viittaavia merkkejä. Osaksi juuri tämän takia lehtiutinen vaikutti oudolta.

Ensimmäinen paikka, jossa seurakunnan edustajat osoittivat minulle vahingonjälkiä oli asehuoneen jiirin tienoo. Täällä näkyy paikka paikoin käpälissä, tasaker- tahirsissä ja selkäpuiden alaosassa paikallista ja vä- häistä lahoa sekä hyönteisten reikiä. Kaikki puosat olivat kuivia eikä missään näkynyt kaiverruskasoja. Mielestäni kysymyksessä on joskus aikoinaan katonvuota- misen takia aiheutunut vahingoittuminen, jolla ei ny- kyisin ole mitään merkitystä. Kattohan ei enää vuoda. Kerroin seurakunnan edustajille, että juuri tällaisissa jiiripaikoissa näkyy jonkinasteisia laho- ja joskus hyönteisvaurioita useimmissa keskiaikaisissa kirkois- samme. Samanlaisia pieniä vikoja oli myös pohjoisseinän puolella sakariston kohdalla; syyt täällä ovat samat kuin edellä.

Pieniä lahovaurioita oli melko monessa pohjoislap-

peen selkäpuussa, niiden alaosassa. Vauriot olivat kaikkialla pienet ja merkityksettömät. Myös osassa vi-
notukia ja kitapuita näkyi jälkiä joskus aikaisempina vuosikymmeninä tai vuosisatoina tapahtuneesta katon
vuotamisesta: lahoa ja hyönteisten reikiä. Missään ei-
vät vauriot olleet akuutteja, laajoja tai rakenteiden
kestokyvyn kannalta millään tavalla vaarallisia.

Kerroin perusteellisen läpikäyntimme jälkeen kanta-
nani seurakunnan edustajille, että sen enempää lahosta
kuin hyönteisistä ei ole uhkaa Pernajan kirkon kattora-
kenteille. Vaaran aiheuttaa pikemminkin hätäiset toi-
menpiteet, joiden takia keskiaikaiset kattorakenteet
vahingoittuvat. Totesimme, ettei silti ole missään ta-
pauksessa huono asia seurata tilannetta, mikä tapahtuu-
kin helposti edellä mainittujen sähköjohdonpätkien
avulla. Samallahan tulee tarkastettua vuosittain ullak-
ko muutenkin.

Helsingissä 15.8.1994

Markus Hiekkänen